

byla zápůjčka poskytnuta firmě, jež podle §u 3 s t a n o v nemůže býti členem společenstva. Odvozuje-li napadený rozsudek skutkovou podstatu uvedeného přečinu z výše zápůjčky, stačí na to odvětit, že § 1 citovaného zákona mluví zcela všeobecně o spolcích, jichž účelem jest napomáhati živnosti nebo hospodářství svých členů společným provozováním závodů nebo poskytováním úvěru a že neomezuje poskytování úvěru co do výše. Omezení takové nemá tudíž podkladu v zákoně. Odvozuje-li rozsudek nepřipustnost zápůjčky z pojmu »živnost« (»úvěr živnostenský«), přisvědčiti jest zmateční stížnosti, že slovu »živnost« ve smyslu §u 1 uvedeného zákona nesluší rozuměti ve smyslu živnostenského řádu, nýbrž ve smyslu »výdělku«, jak tomu nasvědčuje pojmenování dotyčných společenstev v autentickém znění zákona (E r w e r b s und Wirtschaftsgenossenschaften). Tím padá také další důvod, uvedený v rozsudku pro jeho názor o překročení mezi činností společenstva, odvozovaný z výše poskytnuté zápůjčky. Napadený rozsudek zjišťuje, že firma, již zápůjčka byla poskytnuta, byla členem společenstva. Názor vyslovený generální prokuraturou, že by o vztahování činnosti k jiným věcem, nežli jsou pojmenovány v §u 1 zákona, mohlo býti řeči tehdy, kdyby se zjistilo, že se dotyčná firma, nebyvší dotud ještě členem společenstva, jen za účelem vymožení zápůjčky za člena přihlásila a jen z této příčiny za člena byla přijata ad hoc, nemá rovněž opory v ustanovení §u 1 uvedeného zákona, neboť zákon nikde žádného takového zakazujícího ustanovení neobsahuje a nestanoví zejména také lhůty, jež by musila uplynouti mezi přijetím za člena a poskytnutím zápůjčky. Když však bylo zjištěno, že zmíněná firma byla v době poskytnutí zápůjčky členem společenstva, byla zápůjčka poskytnuta skutečnému a po zákonu nikoli nezpůsobilému členu společenstva a nelze mluvit o tom, že společenstvo poskytnutím zápůjčky svému členu vztáhlo činnost svou k jiným věcem, nežli k těm, jež jsou v §u 1 zákona pojmenovány. Není tudíž skutkové podstaty přečinu podle §u 88 zákona ve směru objektivním.

Čís. 1825.

Místem spáchaného činu při urážce na cti obsahem korespondenčního lístku jest místo, kde byl podán na poštu.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1924, Nd II 148/24.)

Vyřizuje záporný spor o příslušnost mezi okresním soudem v Rymařově a okresním soudem v Bratislavě v trestní věci proti Ottonu H-ovi pro přestupek proti bezpečnosti cti, uznal Nejvyšší soud jako soud zrušovací příslušným okresní soud v Bratislavě.

Důvody:

Je nesporno, že korespondenční lístek s urážlivým obsahem byl podán na poštu v Bratislavě za tím účelem, by byl dodán adresátovi (žalobci). Ježto obsah jeho byl každému, kdo s ním měl v místě podání

služebně co činiti, přístupným, dlužno pokládati Bratislavu za místo spáchaného činu, to tím spíše, že trestná činnost podatelova, kterou vůbec mohl vyvinouti, byla dovršena podáním lístku na poštu, třeba že adresát zvěděl o ní teprve, když mu byl lístek doručen. Je tedy příslušným podle §§ 16 a 51 tr. ř., pak podle zák. čl. XXXIII. 1896, obou ve znění zákona ze dne 18. prosince 1919, čís. 1 sb. z. a n. z roku 1920, okresní soud v Bratislavě a bylo proto podle §u 64 tr. ř. na jeho příslušnost uznati.

Čís. 1826.

Stav nouze (§ 2 písm. g) tr. zák.) jest taková kolise mezi povinností zákonem uloženou a zájmem, při níž nelze právem žádati, by obětovány byly zájmy cennější pro výkon povinnosti.

Zákon z 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. o společenstvech výrobních a hospodářských.

Ani možná ztráta podílů, ani možný úpadek, ani ohledy na veřejnost, by se nedověděla o špatném finančním stavu družstva, nejsou důvodem, podle §u 2 g) tr. zák. trestnost přečinu §u 89 zákona vylučujícím.

(Rozh. ze dne 10. prosince 1924, Zm I 470/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. května 1924, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle §u 89 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaných, dovolávající se nejprve důvodu zmatečnosti dle čís. 9 b) §u 81 tr. ř., nepopírá správnost soudcovského výroku, odsuzujícího obžalované pro přečin podle §u 89 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., ale stěžuje si do toho, že jim nebyla přiznána beztrestnost z důvodu neodvolatelného donucení podle § 2 g) tr. zák. Stížnost je bezdůvodna. Dovojuje správně, že v pojmu neodvolatelného donucení je obsažen stav nouze, t. j. taková kolise mezi povinností zákonem uloženou a zájmem, při níž nelze právem žádati, aby obětovány byly zájmy cennější pro výkon povinnosti, tedy stav, ve kterém může někdo zachrániti sebe neb někoho jiného před nebezpečím, hrozcím ať již tělesné neporušenosti nebo majetku, tím, že se dopustí činu jinak trestného. V nepravu je však, míníc, že zjištěními rozsudku a stavem spisů jest opodstatněn právě vymezený pojem tohoto vyvíňujícího důvodu. Pokud jde o obžalované Jaromíra Š-a a Josefa F-a, neuplatňovali tito v pravdě svou obhajobou vůbec, že jednali pod neodvolatelným nátlakem. Udalť Š., že se za konsumní družstvo »Svépomoc« v D., o které zde jde, postavila Velkonákupní společnost konsumních družstev v Praze a zaručila se za případné ztráty a že nikdo jiný nebyl poškozen než ona. I obžalovaný F. tvrdil jak v přípravném vyhledávání, tak i při hlavním přeličení, že za družstvo »Svépomoc« ručí Velkoná-